

LV & JR

9.5.2012

Väestökysely hoitoon pääsyn esteistä - perustulokset

Lääkäriliitto selvitti huhtikuussa 2012 kansalaisten käsityksiä hoitoon pääsyn toteutumisesta. Tutkimuksen toteutti TNS Gallup puhelinhaastatteluna viikoilla 17–18. Tulokset saatiin 7.5.2012. Tutkimuksessa haasteltiin yhteensä 1004 kansalaista eri ikäryhmistä, yhteiskuntaluokista ja eri puolilta maata. Haastateltavat ovat edustava otos koko väestöstä.

Kyselyyn vastanneista 60 % oli käyttänyt terveyskeskuksen palveluita edeltävän vuoden aikana. Keskimääräistä väestöä useammin terveyskeskusten palveluita käyttivät eläkeläiset, joista 83 % oli asioinut terveyskeskuksissa. Työterveyshuollossa oli asioinut 38 % ja yksityisellä sektorilla 41 % vastanneista. Yksityisillä lääkäriasemilta tai sairaaloista palvelua oli saanut ylemmistä ja alemmista toimihenkilöistä jonkin verran suurempi osuus (57 % ja 53 % vastaajista).

Kyselyn mukaan terveyskeskukseen lääkärin ajanvarausvastaanotolle hoitoon pääsyn ongelmat ovat nimenomaan pitkät odotusajat, eivät niinkään korkeat asiakasmaksut tai pitkät etäisyydet. Terveyskeskuksen palveluita käyttäneistä 37 % oli sitä mieltä, että terveyskeskuslääkärin ajanvarausvastaanotolle on ongelmia hoitoon pääsyssä pitkien odotusaikojen vuoksi. Suuret asiakasmaksut olivat ongelma 2 % vastaajista ja pitkät etäisyydet 5 % vastaajista. Terveyskeskuslääkärin ajanvarausvastaanoton pitkät jonot olivat hieman suurempi ongelma kaupungeissa kuin maaseudulla.

Kaikilta vastaajilta kysyttiin myös yleisesti näkemystä terveyskeskukseen hoitoon pääsyn ongelmista omassa kunnassa. Vastaajista 57 % kertoi ongelmaksi pitkät jonotusajat ja 11 % pitkät etäisyydet (näissä luvuissa ei ole mukana vastaajat jotka eivät osanneet arvioida asiaa). Yleisesti vastaajista 58 % oli tyytyväisiä kuntansa terveyskeskuspalveluihin (Tanskassa väestökyselyssä 86 % oli tyytyväisiä perusterveydenhuollon palveluita tuottavaan lääkäriinsä). Vastaajista 57 % oli tyytyväisiä mahdollisuudesta päästä tarpeen vaatiessa terveyskeskuslääkärin vastaanotolle (Tanskassa 70 %).

Sairaalahoiton suhteen vastaajista 45 % kertoi ongelmaksi pitkät jonotusajat ja 17 % pitkät etäisyydet (näissä luvuissa ei ole mukana vastaajat jotka eivät osanneet arvioida asiaa). Maaseudulla asuvista vastaajista jonkin verran suurempi osuus (28 %) piti pitkiä etäisyyksiä ongelmana sairaalahoittoon pääsyn kannalta. Kaikista vastaajista 16 % oli tyytymättömiä mahdollisuuden päästä tarvittaessa terveyskeskuksesta sairaalaan jatkotutkimuksiin.

Päivystykseen pääsyn suhteen vastaajista 45 % oli sitä mieltä että hoitoon pääsyn ongelmana ovat pitkät odotusajat ja 16 % pitkät etäisyydet. Maaseudulla asuvista vastaajista pitkiä etäisyyksiä päivystykseen pääsyn kannalta ongelmallisina piti jonkin verran suurempi osuus, 28 % vastaajista.

Vastaajista 37 % oli usein tai ajoittain joutunut käyttämään julkisen terveydenhuollon sijasta yksityislääkärin palveluja hoitoon pääsyn ongelmien takia.

Tarkempi analyysi tuloksista tullaan tekemään toukokuun aikana. Tulokset julkaistaan Lääkärilehdessä kesäkuussa.

LIITE: kyselylomake

K1 Oletteko saanut terveystalvveluita seuraavista paikoista viimeisen 12 kuukauden aikana?

VAIHTOEHDOT	1	Kyllä
	2	Ei
	3	Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN ARVIOINTIKOhteITA

- Terveystalvveluksesta
- Julkisesta sairaalasta
- Työterveyshuollosta
- Yksityiseltä lääkäriasemalta tai sairaalasta

K2 Onko Teillä yksityinen sairauskulvakuutus?

1	Kyllä
2	Ei
3	Ei osaa sanoa

K3 Entä onko Teillä mahdollisuus sairastuttuanne hakeutua työterveyshuoltoon?

1	Kyllä
2	Ei
3	Ei ole työelämässä (SPONTAANI)
4	Ei osaa sanoa

JOS ON SAANUT TERVEYSTalvVELUITA TERVEYSTalvVELUKSESTA (vaihtoehto 1 kysymyksessä K1a)

Seuraava kysymys koskee omia kokemuksiinne

K4 Onko Teillä ollut ongelmia päästä hoitoon terveystalvveluksen lääkäriin ajanvarausvastaanotolle seuraavien syiden vuoksi?

VAIHTOEHDOT	1	Merkittäviä ongelmia
	2	Jonkin verran ongelmia
	3	Ei ongelmia
	4	Ei osaa sanoa

- Pitkien odotusaikojen takia
- Pitkien etäisyyksien takia
- Korkeiden asiakasmaksujen takia

Seuraavat kysymykset koskevat käsityksiinne yleisesti hoitoon pääsystä omassa kunnassanne

K5 Onko kunnassanne ongelmia päästä hoitoon terveystalvvelukseen lääkäriin ajanvarausvastaanotolle seuraavista syistä?

VAIHTOEHDOT	1	Merkittäviä ongelmia
	2	Jonkin verran ongelmia
	3	Ei ongelmia
	4	Ei osaa sanoa

- Pitkien odotusaikojen takia
- Pitkien etäisyyksien takia

K6 Onko kunnassanne ongelmia päästä hoitoon päivystykseen seuraavista syistä?

VAIHTOEHDOT	1	Merkittäviä ongelmia
	2	Jonkin verran ongelmia
	3	Ei ongelmia
	4	Ei osaa sanoa

- Pitkien odotusaikojen takia
- Pitkien etäisyyksien takia

K7 Entä onko kunnassanne ongelmia päästä hoitoon julkiseen sairaalaan seuraavien syiden vuoksi?

VAIHTOEHDOT	1	Merkittäviä ongelmia
	2	Jonkin verran ongelmia
	3	Ei ongelmia
	4	Ei osaa sanoa

- Pitkien odotusaikojen takia
- Pitkien etäisyyksien takia

K8 Onko kunnassanne ongelmia päästä hoitoon yksityiseen terveydenhuoltoon seuraavista syistä?

- Pitkien odotusaikojen takia
- Pitkien etäisyyksien takia

K9 Oletteko joutunut käyttämään julkisen terveydenhuollon sijasta yksityislääkärin palveluja hoitoon pääsyn ongelmien takia?

LUETTELE 1-4

- 1 Usein
- 2 Ajoittain
- 3 Ette koskaan
- 4 Ei ole joutunut käyttämään terveyspalveluita (SPONTAANI)
- 5 Ei osaa sanoa

K10 Kuinka tyytyväinen tai tyytymätön olette seuraaviin asioihin?

VAIHTOEHDOT	1	Erittäin tyytyväinen
	2	Tyytyväinen
	3	Ette tyytyväinen ettekä tyytymätön
	4	Tyytymätön
	5	Erittäin tyytymätön
	6	Ei osaa sanoa

- Kuntanne terveyskeskuspalveluihin yleensä
- Mahdollisuuteenne päästä terveyskeskuslääkärin vastaanotolle, kun Teillä on tarve
- Mahdollisuuteenne päästä tarvitessanne sairaalaan jatkotutkimuksiin terveyskeskuslääkärin läheteellä